

Η ΕΚΘΕΣΗ ΕΜΠΟΥΡΙΑΣ, ΕΝΑ ΤΑΞΙΔΙ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗΣ είναι αφιερωμένη στη μνήμη του Άλεξη Eudald Solà και παρουσιάστηκε στην Girona της Ισπανίας τον Ιούνιο του 2004 και στη Λευκωσία τον Νοέμβριο του 2004.

Ο ακαδημαϊκός Άλεξης Eudald Solà (1946-2001), λάτρης του ελληνικού πνεύματος και φίλος της Κύπρου, υπήρξε εμπνευστής και ιδρυτής του Ίνστιτούτου Βυζαντινών και Νεοελληνικών Σπουδών στη Βασιλική Ακαδημία της Βαρκελώνης. Με την πολυσχιδή του δράση, έδωσε μεγάλη ώθηση στη μελέτη της βυζαντινής και της νεοελληνικής φιλολογίας και στον νεοελληνικό πολιτισμό.

Στην έκθεση, ο γνωστός Καταλανός χαρακτήρας Joan Barbarà παρουσιάζει την εικαστική περιδιάβασή του στους αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας, σ' ένα ταξίδι επιστροφής από την αρχαία πόλη Έμποριον, Empuries (την ελληνική εμπορική αποικία που ίδρυσαν οι Φωκαείς στις ακτές της Καταλωνίας λίγο μετά το 600 π.Χ.), στον ελληνικό χώρο, 2.500 χρόνια μετά, με οδηγό τον Eudald Solà. Ο Solà μετέδωσε στον συνοδοιπόρο του την αγάπη και τον θαυμασμό του για την Ελλάδα και τον κόσμο της, και ο καλλιτέχνης με περισσή δεξιοτεχνία και ευαισθησία απεικονίζει την ελληνική γη και τους αρχαιολογικούς της χώρους, κοιτάδα του ευρωπαϊκού πολιτισμού και κτήμα όλης της ανθρωπότητας.

Το 1992, ο λογοτέχνης Solà και ο χαρακτήρας Barbarà δημοσίευσαν στα καταλανικά τη βιβλιοφιλική έκδοση *Empuries, inici d'un retorn* (Έμπούριαν, αρχή ενός νόστου), ένα θαλασσινό, ιστορικό και λογοτεχνικό ταξίδι που ξεκινά από την Έμπούριαν και φτάνει στη γη της Φώκαιας. Το ταξίδι αυτό υπήρξε η αφορμή για την παρούσα έκθεση.

Διοργάνωση

ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

Διονύσης Καψάλης, Όλγα Δροσινού

Ιωάννα Μαντζαβίνου, Δημήτρης Τσαλαματάς

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Συντονισμός: Λευκή Μιχαλίδου

Σχεδιασμός έκθεσης στη Λευκωσία: Αρχιτεκτονικό γραφείο I+A Φιλίππου

FUNDACIÓ CAIXA DE GIRONA

Συντονισμός: Marta Franch

Σχεδιασμός και διεύθυνση έκθεσης στη Girona: Enric Ansesa

ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ
Ι Δ Ρ Υ Μ Α
Ε Θ Ν Ι Κ Η Σ
Τ Ρ Α Π Ε Ζ Η Σ

Fundació Caixa de Girona

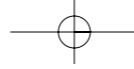
ΕΜΠΟΥΡΙΑΣ, ΕΝΑ ΤΑΞΙΔΙ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗΣ

ΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΑΛΕΞΗ EUDALD SOLÀ • ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΧΑΡΑΚΤΙΚΑ ΤΟΥ JOAN BARBARÀ

31 ΜΑΡΤΙΟΥ – 5 ΜΑΪΟΥ 2005

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΟΥ ΜΙΕΤ – ΜΕΓΑΡΟ ΕΥΝΑΡΔΟΥ
ΑΓΙΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ 20 ΚΑΙ ΜΕΝΑΝΔΡΟΥ

Μ Ο Ρ Φ Ω Τ Ι Κ Ο Ι Δ Ρ Υ Μ Α Ε Θ Ν Ι Κ Η Σ Τ Ρ Α Π Ε Ζ Η Σ
Π Ο Λ Ι Τ Ι Σ Τ Ι Κ Ο Ι Δ Ρ Υ Μ Α Τ Ρ Α Π Ε Ζ Η Σ Κ Υ Π Ρ Ο Υ

Ὁ **ΑΛΕΞΗΣ EUDALD SOLÀ (1946-2001)**, ἕνας ἀπὸ τοὺς μεγαλύτερους γνωστές καὶ μελετητὲς τῆς κλασικῆς καὶ σύγχρονης Ἑλλάδας στὴν Ἰσπανία, σπούδασε φιλοσοφία καὶ κλασικὴ φιλολογία στὸ Πανεπιστήμιο τῆς Βαρκελώνης. Τὸ 1979 ὁλοκλήρωσε τὴ διδακτορικὴ του διατριβὴ μὲ θέμα «Μελέτες πάνω στὴν ποίηση τοῦ Κ. Π. Καβάφη». Ἀπὸ τὸ 1972 ἄρχισε νὰ ταξιδεύει συχνὰ στὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Κύπρο γοητευμένος ἀπὸ τὸν ἀρχαῖο ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὸν σύγχρονο ἑλληνικὸ πολιτισμὸ.

Διετέλεσε καθηγητὴς τῆς νεοελληνικῆς γλώσσας καὶ λογοτεχνίας στὸ Πανεπιστήμιο τῆς Βαρκελώνης καὶ ἀπὸ τὸ 1980 ἕως τὸ 1983 ὑπῆρξε Διευθυντὴς Μορφωτικῶν Σχέσεων στὸ Ὑπουργεῖο Πολιτισμοῦ τῆς Αὐτόνομης Κυβέρνησης τῆς Καταλωνίας καὶ ἀνέλαβε τὸν σχεδιασμὸ τῆς πολιτικῆς γιὰ τὴν προβολὴ τοῦ καταλανικοῦ πολιτισμοῦ. Τὸ 1987 ἐκλέχτηκε τακτικὸ μέλος τῆς Βασιλικῆς Ἀκαδημίας Καλῶν Τεχνῶν τῆς Βαρκελώνης. Στὴν ἐπίσημη τελετὴ τῆς ἐκλογῆς του εἰσηγήθηκε τὴν ἴδρυση τοῦ Καταλανικοῦ Ἰνστιτούτου Βυζαντινῶν καὶ Νεοελληνικῶν Σπουδῶν. Ἡ εἰσήγησή του ἔγινε δεκτὴ καὶ ὁ ἴδιος ἴδρυσε τὴ βιβλιοθήκη καὶ διοργάνωσε πολλὲς πολιτιστικὲς καὶ ἀκαδημαϊκὲς ἐκδηλώσεις. Ὁ Ἀλέξης Eudald Solà συνέβαλε ποικιλοτρόπως στὴν προβολὴ τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ στὴν Ἰσπανία καὶ σὲ ἄλλες χῶρες τῆς Εὐρώπης. Ὑπῆρξε μέλος πολλῶν εὐρωπαϊκῶν ἰδρυμάτων γιὰ τὴ μελέτη καὶ τὴν προώθηση τῆς ἑλληνικῆς λογοτεχνίας, δημοσίευσε πολλὲς μελέτες γιὰ Ἑλληνες συγγραφεῖς καὶ ποιητὲς καὶ μετέφρασε στὰ καταλανικὰ ποιήματα τοῦ Σικελιανοῦ, τοῦ Σεφέρη, τοῦ Καβάφη, τοῦ Ἐλύτη καὶ ἄλλων.

Τὸ 1994 ὁ Solà ἔλαβε τὴν τιμητικὴ διάκριση τῆς Ἑλληνικῆς Ἐταιρείας Μεταφραστῶν Λογοτεχνίας γιὰ τὴ μετάφραση στὰ καταλανικὰ τοῦ ἔργου τοῦ Καζαντζάκη *Συμπόσιον*. Τὸ φθινόπωρο τῆς ἴδιας χρονιάς ὁ Πρόεδρος τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας τοῦ ἀπένευσε τὸν χρυσοῦ σταυρὸ τοῦ τάγματος τῆς τιμῆς. Τὸ 1995, ὁ Πρόεδρος τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας τὸν δῖορισε ἐπίτιμο πρόξενο τῆς Κύπρου –μᾶς χώρας που ἀγαποῦσε ιδιαίτερα– στὴν Καταλωνία καὶ τὴν Ἀραγωνία.

Συμμετείχε σὲ πολλὰ συνέδρια ποὺ ἀφοροῦσαν τὴ νεοελληνικὴ λογοτεχνία. Τὸν Νοέμβριο τοῦ 2000 ἐπρόκειτο νὰ εἶναι ὁ ὁμιλητὴς τῆς 16ης διάλεξης Ἱστορίας καὶ Ἀρχαιολογίας τοῦ Πολιτιστικοῦ Ἰδρύματος Τραπεζῆς Κύπρου. Ἐξαιτίας τῆς ἀσθενείας του δὲν μπόρεσε νὰ πραγματοποιήσει τὴ διάλεξη αὐτή. Πέθανε στὴ Βαρκελώνη στὶς ἀρχὲς τοῦ 2001.

Ὁ **JOAN BARBARÀ** γεννήθηκε στὴ Βαρκελώνη τὸ 1927. Ἀρχικὰ ἀσχολήθηκε μὲ τὴ ζωγραφικὴ ἀλλὰ τελικὰ ἀφοσιώθηκε στὴ χαρακτικὴ. Μαθήτευσε κοντὰ στὸν Ἰσπανὸ ζωγράφο Ἄντονι Πράτς ἢ Μπάκε καὶ τὸν Γάλλο χαρακτὴ Ἐντουάρ Σιμό ὁ ὁποῖος ἀσχολήταν μὲ τὴν εἰκονογράφηση βιβλίων στὴ μεταπολεμικὴ Βαρκελώνη. Ἐργάστηκε ἐπίσης στὸ ἀτελιὲ τοῦ Φρανσέσκ Μέλιχ ὅπου εἶχε τὴν εὐκαιρία νὰ γνωρίσει ὅλα τὰ εἶδη χαρακτικῆς καὶ τὶς μεθόδους ἐκτύπωσης. Τὸ 1950 ὁ Μπαρμπάρὰ ἀνοίξε τὸ πρῶτο του ἐργαστήριο χαρακτικῆς καὶ πειραματίστηκε μὲ νέες τεχνικὲς χαλκογραφίας. Γρήγορα ἔγινε γνωστὸς καὶ βραβεύτηκε πολλὲς φορὲς γιὰ τὸ ἔργο του.

Τὸ 1957, μὲ ὑποτροφία τοῦ Γαλλικοῦ Ἰνστιτούτου, ἔφυγε γιὰ τὸ Παρίσι ὅπου δούλεψε στὰ πιὸ φημισμένα ἐργαστήρια χαρακτικῆς ὅπως τὸ Atelier Lacarrière-Fréault καὶ τὸ Atelier Mourlot. Ἐκεῖ τοῦ δόθηκε ἡ εὐκαιρία νὰ συνεργαστῆ μὲ τὸν Ἄνρι Ματίς, τὸν Ζοὰν Μιρό, τὸν Μάρκ Σαγκάλ καὶ τὸν Πάμπλο Πικάσο.

Ὅταν ἐπέστρεψε στὴ Βαρκελώνη, στὸ δικό του ἐργαστήριο, συνεργάστηκε μὲ τοὺς πιὸ σημαντικοὺς ἐκδότες καὶ πρωτοποριακοὺς καλλιτέχνες τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Ὁ Ἄντονι Τάπιες, ὁ Γιόζεφ Μπούς, ὁ Βίκτορ Βαζαρέλυ, ὁ Σαλβαντόρ Νταλι εἶναι μερικὸι μόνο ἀπὸ τοὺς καλλιτέχνες ποὺ ἐμπιστεύτηκαν τὸ ἔργο τους στὰ ἔμπειρα χέρια τοῦ Μπαρμπάρὰ. Ὁ Ζοὰν Μπαρμπάρὰ ποτὲ δὲν ἐγκατέλειπε τὴ δική του προσωπικὴ καλλιτεχνικὴ δημιουργία, ἀπαράμιλλης δεξιοτεχνίας καὶ ἐκφραστικότητας. Μεγάλος καλλιτέχνης ὁ ἴδιος καὶ γνώστης τῆς τεχνικῆς καὶ τῶν μυστικῶν τῆς χαρακτικῆς, ἔχει νὰ ἐπιδείξει ἕνα πλούσιο ἔργο καὶ ἔχει συμβάλει ιδιαίτερα στὴν ἀνάπτυξη καὶ τὴν τελειοποίηση τῆς τέχνης τῆς χαρακτικῆς.

Ἐχει συμμετάσχει σὲ πολλὲς ἀτομικὲς καὶ ὁμαδικὲς ἐκθέσεις σὲ διάφορες χῶρες τῆς Εὐρώπης καὶ ἔχει λάβει πολλὲς τιμητικὲς διακρίσεις καὶ βραβεῖα. Τὸ 2004 ἐκλέχτηκε τακτικὸ μέλος τῆς Βασιλικῆς Ἀκαδημίας Καλῶν Τεχνῶν Ἁγίου Γεωργίου στὴ Βαρκελώνη.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ

Οἱ διαστάσεις τῶν ἔργων εἶναι σὲ ἑκατοστὰ

1. *Ἰερά Ὀδός*, Χαλκογραφία, 60x200
2. *Ἡ Θόλος στοὺς Δελφούς*, Χαλκογραφία, 60x200
3. *Ἀκρόπολη*, Χαλκογραφία, 100x200
4. *Οἱ Φαιδριάδες Πέτρες*, Χαλκογραφία, 102x94
5. *Κασταλία Κρήνη*, Ἀνάγλυφη χαλκογραφία, 140x94
6. *Ἡ Μεγάλη Πέτρα δίπλα στὴν Κασταλία Κρήνη*, Χαρακτικὸ καὶ σχέδιο, 100x122
7. *Ἐλιές*, Χαλκογραφία, 60x75
8. *Ἀποψη τῆς Ἰτέας ἀπὸ τοὺς Δελφούς*, Χαλκογραφία, 60x150
9. *Μονεμβασία*, Σχέδιο, 32x30
10. *Πόρος, στὸν Σαρωνικὸ κόλπο*, Σχέδιο, 14x38,5
11. *Τὸ ὄνειρο τοῦ Μπαίρον*, Σχέδιο, 16x28
12. *Ἀπὸ τὸν Ὑμηττό*, Χαρακτικὸ καὶ σχέδιο, 45x100
13. *Θέα στὴ θάλασσα*, Χαρακτικὸ, 100x170
14. *Σαμοθράκη*, Χαρακτικὸ καὶ σχέδιο, 72x140
15. *Μορφή*, Χαρακτικὸ, κολάζ καὶ χρῶμα, 80x62
16. *Σούνιο*, Χαρακτικὸ καὶ σχέδιο, 70x140
17. *Πόρος, στὸν Σαρωνικὸ κόλπο*, Χαρακτικὸ καὶ σχέδιο, 70x140
18. *Τὸ ὄνειρο τοῦ Μπαίρον*, Χαρακτικὸ καὶ σχέδιο, 70x140
19. *Σούνιο*, Χαλκογραφία, 35x50
20. *Σούνιο*, Χαλκογραφία, 54x29
21. *Διονύσιος Σολωμός*, «Ὑμνος εἰς τὴν Ἐλευθερίαν». Καταλανικὴ μετάφραση τοῦ Antoni Rubió i Lluch ποὺ δημοσιεύθηκε στὴν ἐφημερίδα *La Veu de Catalunya* στὶς 14 Μαρτίου τοῦ 1897. Χαλκογραφία, 17x12,5
22. *Γιώργος Σεφέρης*, Ποίημα τοῦ Γ. Σεφέρη «Λίγο ἀκόμα...» (ΚΓ'), *Μυθιστόρημα*. Μετάφραση στὰ καταλανικὰ ἀπὸ τὸν Α. Ε. Solà. Χαλκογραφία, 19x14
23. *Κῆπος Μωρίς Ραβέλ*, Ποίημα τοῦ Γ. Σεφέρη «Μ. Ρ.» (ΣΤ'), *Μυθιστόρημα*. Μετάφραση στὰ καταλανικὰ ἀπὸ τὸν Α. Ε. Solà. Χαλκογραφία, 40x30
24. *Κωνσταντῖνος Π. Καβάφης*, Ποίημα τοῦ Κ.Π. Καβάφη «Τοῦ ἔκτου ἢ τοῦ ἑβδόμου αἰῶνος». Μετάφραση στὰ καταλανικὰ ἀπὸ τὸν Α. Ε. Solà. Χαλκογραφία, 33x27
25. *Ἡ βόρεια ἀκτὴ τῆς Κύπρου*, Χαρακτικὸ καὶ σχέδιο, 20x172
26. *Αἰγαῖο Πέλαγος*, Χαρακτικὸ, 60x94
27. *Ἀλληγορικὴ φιγούρα*, Χαρακτικὸ, 80x60
28. *Μονεμβασία*, Χαρακτικὸ καὶ σχέδιο, 65x50
29. *Κλειώ*, Προμετωπίδα γιὰ ἕνα ποίημα, 27x18
30. *Ἀπὸ τοὺς Δελφούς*, Χαρακτικὸ καὶ σχέδιο, 42x56
31. *Ἡ ἀρχὴ τοῦ κειμένου*, Χαρακτικὸ, 18x34
32. *Ἑλληνικὸ κεφάλι*, Χαρακτικὸ, 53x45
33. Προσχέδιο γιὰ τὴ χριστουγεννιάτικη κάρτα ἀφιερωμένη στὸν Γ. Σεφέρη, μὲ χειρόγραφες σημειώσεις τοῦ Α. Ε. Solà
34. *Κωνσταντῖνος Π. Καβάφης*, λεπτομέρεια. Χαλκογραφία
35. Χριστουγεννιάτικη κάρτα ἀφιερωμένη στὸν Κ.Π. Καβάφη. Ποίημα τοῦ Κ.Π. Καβάφη «Τοῦ ἔκτου ἢ τοῦ ἑβδόμου αἰῶνος». Μετάφραση στὰ καταλανικὰ ἀπὸ τὸν Α. Ε. Solà
36. Χριστουγεννιάτικη κάρτα ἀφιερωμένη στὸν Γ. Σεφέρη. Ποίημα τοῦ Γ. Σεφέρη «Λίγο ἀκόμα...» (ΚΓ'), *Μυθιστόρημα*. Μετάφραση στὰ καταλανικὰ ἀπὸ τὸν Α. Ε. Solà
37. Πρόσκληση μὲ τὸ χαρακτικὸ «Αφροδίτα Κίπρις» τοῦ J. Barbarà. Ποίημα τοῦ Γ. Σεφέρη, «Στὸν ζωγράφο Διαμαντί». Μετάφραση στὰ καταλανικὰ ἀπὸ τὸν Α. Ε. Solà
38. Χριστουγεννιάτικη κάρτα μὲ τὸ χαρακτικὸ τοῦ J. Barbarà «Κῆπος Μωρίς Ραβέλ». Ποίημα τοῦ Γ. Σεφέρη «Μ.Ρ.» (ΣΤ'), *Μυθιστόρημα*. Μετάφραση στὰ καταλανικὰ ἀπὸ τὸν Α. Ε. Solà

ΒΙΒΛΙΑ

39. *Συνομιλώντας μὲ τὸν Καβάφη*. Ἀνθολογία ξένων καβαφογενῶν ποιημάτων. Ἐπιμέλεια Νάσος Βαγενάς. Θεσσαλονίκη 2000.

40. Konstandinos P. Kavafis, *Poemes*. Μετάφραση καὶ σημειώσεις τοῦ Ἀλέξη Eudald Solà, Βαρκελώνη 1984

41. Γιώργος Σεφέρης, Χαλκογραφημένη πλάκα

42. Διονύσιος Σολωμός, Χαλκογραφημένη πλάκα

43. Κωνσταντῖνος Π. Καβάφης, Χαλκογραφημένη πλάκα

